

Verantwoording
Participatie
Verkenningsfase

HWBP project Zwolle-Olst

Colofon

Opdrachtgever [REDACTED]
Opdrachtnemer IPM-team IJsseldijk Zwolle-Olst
Documentnaam Notitie Verantwoording Participatie Verkenningfase
Versie 1.0

Documenthistorie

Versie	Datum	Opsteller	Controle	Omschrijving
0.1.1	16-8-2018	[REDACTED]	[REDACTED]	Werkversie
0.2.1	10-1-2019	[REDACTED]	[REDACTED]	conceptversie na Externe toetsing
0.2.2	29-3-2019	[REDACTED]	IPM-team	Eindconcept, vrijgegeven door IPM
1.0	15-8-2019	[REDACTED]	[REDACTED]	Definitieve versie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Projectgebied Zwolle-Olst.....	4
1.2	Opgaven voor de IJsseldijk Zwolle-Olst	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Doel van participatie in het project	6
3	Aanpak participatieproces Verkenningfase	7
3.1	Participatieproces op hoofdlijnen	7
3.1.1	Stap 1: van mogelijke oplossingen naar kansrijke alternatieven	7
3.1.2	Stap 2: van kansrijke alternatieven naar Voorkeursalternatief	8
3.1.3	Stap 3: consultatie en besluitvorming Voorkeursalternatief	8
4	Participatiemomenten in de Verkenningfase.....	9
4.1	Participatie Verkenningfase: groepsgewijs	9
4.1.1	Brede omgeving	10
4.1.2	Grondeigenaren	11
4.1.3	Dijkdenkers	12
4.1.4	Omgevingsplatform	14
4.1.5	Overheden	16
5	Initiatieven vanuit de omgeving	18
5.1	Algemene initiatieven	18
5.2	Lokale initiatieven	20
5.2.1	Dijktrajecten 1 t/m 5 (Olst De Haere tot Den Nul)	20
5.2.2	Dijktrajecten 6 t/m 8 (Duursche Waarden tot Paddenpol)	20
5.2.3	Dijktrajecten 9 t/m 11 (Paddenpol tot en met Harculo)	21
5.2.4	Trajecten 12 t/m 15 (Centrale Harculo tot en met Spoolde)	22
5.3	Meekoppelkansen	22
6	Literatuurlijst	26

1 Inleiding

In 2011 bleek uit de derde landelijke toetsronde dat de dijk tussen Zwolle en Olst grotendeels niet voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen. Het gaat hier om de dijk ten oosten van de IJssel, tussen Zwolle (Spooldersluis) en Olst (Haereweg). Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) is daarom het project IJsseldijk Zwolle-Olst gestart. Het project IJsseldijk Zwolle-Olst is onderdeel van het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

In verbinding met de omgeving

Het realiseren van een dijkversterking heeft grote impact op de directe omgeving van de dijk. Het waterschap wil het dijkversterkingsproject IJsseldijk Zwolle-Olst mede daarom nadrukkelijk vormgeven 'in verbinding met de omgeving': medeoverheden, bewoners op en langs de dijk, grondeigenaren, belangenverenigingen, buurtbewoners, gebruikers van de dijk en terrein behorende organisaties.

Vanaf de start van de Verkenningfase heeft het waterschap de omgeving actief benaderd en betrokken. Daarbij is aan de stakeholders gevraagd om hun eigen belangen te benoemen, met initiatieven te komen en om te reageren op plannen en voorstellen van het waterschap. Deze maatschappelijke participatie heeft veel opgeleverd.

Doel van dit document

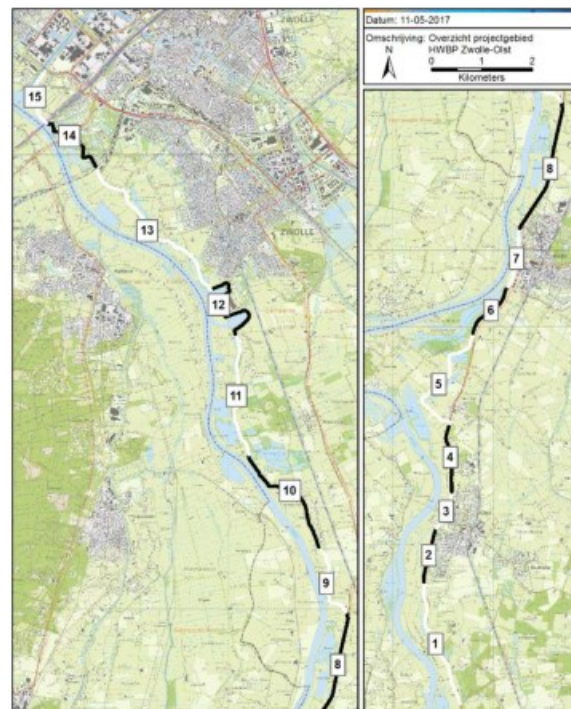
Dit document beschrijft op welke momenten en op welke wijze de omgeving is betrokken bij de Verkenningfase van het project en tot welke resultaten de maatschappelijke participatie heeft geleid. Daarmee geeft het een overzicht van de maatschappelijke participatie in de Verkenningfase.

In de Planuitwerkingsfase van het project wordt het participatieproces vervolgd. In deze fase wordt een soortgelijk verantwoordingsdocument opgesteld met de beschrijving van de wijze waarop de omgeving in deze fase is betrokken en tot welke resultaten dat heeft geleid. Deze komt samen met het ontwerp projectbesluit beschikbaar.

1.1 Projectgebied Zwolle-Olst

Het projectgebied omvat de dijk langs de oostoever van de IJssel tussen Zwolle (Spooldersluis) en Olst (Haereweg) en kenmerkt zich door stedelijk en landelijk gebied met langs de dijk diverse dorpen en buurtschappen. Het traject ligt geheel langs het Natura 2000-gebied Rijntakken, deelgebied Uiterwaarden IJssel en langs de dijk bevinden zich diverse (rijk)monumenten. Over de kruin van de dijk ligt op de zuidelijke helft van het traject de provinciale weg N337.

Het projectgebied is onderverdeeld in 15 dijktrajecten en is weergegeven in Figuur 1. De indeling op basis van dijktrajecten is gebaseerd op de fysieke omgevingskenmerken, gemeentegrenzen en de resultaten uit de analyse van de waterveiligheidsopgave.

Figuur 1: projectgebied IJsseldijk Zwolle-Olst

1.2 Opgaven voor de IJsseldijk Zwolle-Olst

Om de waterveiligheid in het gebied achter de IJsseldijk te kunnen garanderen is WDO Delta gestart met de dijkversterking IJsseldijk Zwolle-Olst. De dijk moet voldoen aan de nieuwe veiligheidsnormen.

Doelstelling van het project is om: 1) een waterveilige, toekomstbestendige en beheerbare waterkering te realiseren, 2) op basis van een bestuurlijk gedragen projectplan waarin maatschappelijke belangen zorgvuldig zijn afgewogen, 3) ingepast in de omgeving, en 4) met zo mogelijk kansen voor het creëren van maatschappelijke meerwaarde.

Het doel is om in de verkenningfase op een herleidbare, expliciete en objectieve wijze te komen tot een zorgvuldige afweging van maatschappelijke belangen, die resulteert in een bestuurlijk gedragen voorkeursalternatief (VKA), dat door het waterschapsbestuur wordt vastgesteld. Randvoorwaarden voor het VKA zijn dat het maakbaar, vergunbaar, betaalbaar en probleemoplossend is.

Toelichting: een waterveilige, toekomstbestendige en beheerbare dijk

De IJsseldijk binnen het projecttraject voldoet niet meer aan de huidige eisen voor waterveiligheid. De dijk is grotendeels niet sterk genoeg en op een deel van het traject niet hoog genoeg. Alleen het gedeelte van de dijk waarop bebouwing van het dorp Olst ligt voldoet aan de veiligheidseisen. De sterkteproblemen worden veroorzaakt door piping, gebrek aan stabiliteit en onvoldoende erosiebestendige bekleding van de dijk in extreme (hoogwater)situaties. Van Windesheim tot Spoolde moet de dijk ook worden verhoogd, met uitzondering van het dijktracé rond centrale Harculo.

Toelichting: creëren van maatschappelijke meerwaarde door meekoppelen

Een dijkversterking biedt ook kansen voor andere partijen om ruimtelijke plannen te ontwikkelen en samen te voegen met de dijkversterking. Op deze manier wordt het gebied niet alleen veiliger, maar ook mooier. In de Verkenningfase zijn kansen onderzocht die extra kwaliteiten of nieuwe functies toevoegen, of kansen om ruimtelijke opgaven van anderen in het projectgebied te combineren met dijkversterking of om werk met werk te maken. Dit noemen we meekoppelkansen. Koppeling van initiatieven (van derden) draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied, kan meer draagvlak creëren, vermindert de hinder doordat projecten tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden en biedt kansen voor kostenverlaging. Mogelijke meekoppelkansen met het project Zwolle-Olst zijn recreatieve verbindingen zoals fietsverbindingen en wandelpaden, wegonderhoud en het verbeteren van de openbare ruimte.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het doel van participatie in de Verkenningfase van het project IJsseldijk Zwolle-Olst en hoe dit is vormgegeven. Hoofdstuk 3 gaat in op het participatieproces op hoofdlijnen en hoofdstuk 4 geeft een beschrijving van de aanpak en participatiemomenten in de praktijk. Hier is te vinden wie, waar, wanneer en waarover betrokken is. Hoofdstuk 5 gaat vervolgens de ingebrachte initiatieven gedurende de Verkenningfase en de invloed hiervan op de opgave en alternatieven.

2 Doel van participatie in het project

Het doel van de Verkenningfase is op een herleidbare, expliciete en objectieve wijze te komen tot een zorgvuldige afweging van maatschappelijke belangen, die resulteert in een bestuurlijk gedragen voorkeursalternatief (VKA) dat technisch maakbaar, probleemoplossend, vergunbaar, betaalbaar en landschappelijk goed is ingepast. Dit Voorkeursalternatief wordt door het waterschapsbestuur vastgesteld.

Waterschap Drents Overijsselse Delta wil in verbinding staan met zijn omgeving. De vertaling hiervan naar de Verkenningfase van het project IJsseldijk Zwolle-Olst, is dat er een transparant en herleidbaar proces wordt doorlopen tot de bestuurlijke keuze van het Voorkeursalternatief, waarbij:

- er wordt geïnvesteerd in de dialoog met belanghebbenden – om elkaar te begrijpen/ elkaars belangen te onderkennen en te zoeken naar mogelijkheden om deze belangen te verenigen;
- zichtbaar is op welke wijze de verschillende belangen zijn meegenomen en afgewogen;
- de oplossingsruimte voor dijkversterking is vergroot door samen te werken met partners, zodat een optimaal mogelijke keuze gemaakt kan worden.

Vanuit het waterschap willen wij de dialoog organiseren met de omgeving, omdat:

- wij ons bewust zijn dat de opgave de leefomgeving van belanghebbenden raakt en willen begrijpen welke zorgen en kansen er zijn;
- wij belangen van anderen en kansen zoveel mogelijk willen meenemen binnen de kaders en randvoorwaarden van het project;
- wij overtuigd zijn dat de kennis van het gebied uit de omgeving bijdraagt aan de kwaliteit van de plannen;
- wij er grote waarde hechten aan dat iedereen zich bewust is van waterveiligheid;
- wij streven naar maatschappelijke meerwaarde;
- de samenwerking met de bestuurlijke partners essentieel is om te komen tot een gedragen proces.

Om bovenstaande doelen te bereiken haalt het projectteam vroegtijdig in het proces informatie, kennis, belangen en standpunten op bij omgevingspartijen. Samen met bewoners, belanghebbenden en overheden werken we samen aan het dijkontwerp per alternatief. Ook consulteert het waterschap de omgeving voorafgaand aan besluitvorming.

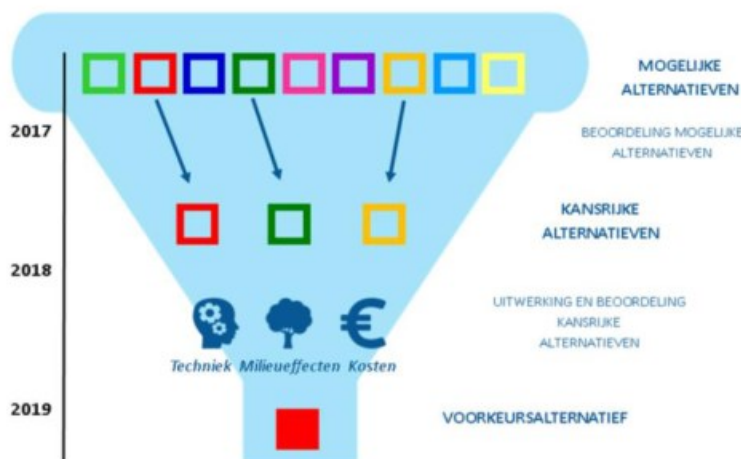
Startmoment van het participatieproces voor dijkdenkers in april 2017.

3 Aanpak participatieproces Verkenningfase

Dit hoofdstuk beschrijft de participatie voor de belangrijkste stappen in de Verkenningfase vanaf de start van de Verkenning tot de vaststelling van het Voorkeursalternatief.

3.1 Participatieproces op hoofdlijnen

In de Verkenningfase onderzoekt het waterschap stapsgewijs welke mogelijkheden er zijn voor de dijkversterking, wat de voor- en nadelen van deze mogelijkheden zijn en welke de voorkeur hebben. Het waterschap werkt **van grof naar fijn**. In elke stap hebben bewoners en belanghebbenden op verschillende wijzen meegedacht en meegewerkt.

Afbeelding 1: Trechtering van grof naar fijn.

3.1.1 Stap 1: van mogelijke oplossingen naar kansrijke alternatieven

In het eerste jaar van de Verkenningfase zijn alle mogelijke oplossingsrichtingen voor de dijkversterking geïnventariseerd en samengevoegd tot een aantal mogelijkheden die het waterveiligheidsprobleem van de dijk in zijn geheel oplossen. In zeef 1 zijn uit al deze mogelijke alternatieven voor dijkversterking een aantal kansrijke alternatieven per traject geselecteerd, die verder worden uitgewerkt en onderzocht in de volgende stap. Daarnaast heeft het waterschap vanaf 2016 – een jaar voor de start van de Verkenningfase – meekoppelkansen geïnventariseerd.

Participatie in het eerste jaar van de Verkenning gaat daarom over:

- inventariseren van oplossingsrichtingen die een of meerdere problemen van de dijk oplossen;
- beoordelen van de effecten van de verschillende oplossingsrichtingen voor dijkversterking op de omgeving;
- inbrengen van gebiedskennis voor het Ruimtelijke kwaliteitskader en het belevingswaardenonderzoek;
- inbrengen van meekoppelkansen.

Deze eerste stap van de Verkenningfase is afgesloten met het besluit Kansrijke Alternatieven door het Dagelijks Bestuur van het waterschap en vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) [Lit. 1]. Alle reacties op de NRD zijn samengevat weergegeven in de reactienota NRD [Lit.3]. Deze documenten zijn te vinden op de projectwebsite van het waterschap.

3.1.2 Stap 2: van kansrijke alternatieven naar Voorkeursalternatief

Het tweede jaar van de Verkenningfase zijn verschillende kansrijke alternatieven onderzocht en is afweging gemaakt voor een Voorkeursalternatief per traject. De kansrijke alternatieven zijn samen met medeoverheden, bewoners en belangengroepen uitgewerkt tot een ruimtelijk ingepast ontwerp en beoordeeld voor de thema's impact op omgeving, techniek en kosten. Op basis van deze afwegingsthema's wordt een besluit voor een Voorkeursalternatief per dijktraject genomen. Daarnaast is het draagvlak per kansrijk alternatief inzichtelijk gemaakt en meegegeven als context voor besluitvorming over het Voorkeursalternatief.

Participatie in het tweede jaar van de Verkenning gaat daarom over:

- inbrengen van (gebieds)kennis en belangen bij het in beeld brengen van de voor- en nadelen van de alternatieven voor dijkversterking;
- meewerken en –denken met (inpassings)maatregelen van de alternatieven voor dijkversterking;
- advies over de selectie van het concept-Voorkeursalternatief op basis van de afweging van kansrijke alternatieven.

3.1.3 Stap 3: consultatie en besluitvorming Voorkeursalternatief

In het laatste jaar van de Verkenningfase is een concept-Voorkeursalternatief per traject voorgesteld en besproken met alle belanghebbenden en geïnteresseerden, samen met het concept-Verkenningenrapport. Tijdens de consultatieperiode waren er diverse bijeenkomsten voor bewoners en kon een ieder reageren op het concept Voorkeursalternatief. Het waterschap heeft hierop gereageerd in een reactienota. Na de consultatieperiode heeft het waterschap het Omgevingsplatform en de bestuurlijke begeleidingsgroep om een advies over het concept-Voorkeursalternatief gevraagd. Deze adviezen zijn samen met de samenvatting van de reacties van bewoners en belanghebbenden voorgelegd aan het algemeen bestuur van het waterschap bij de besluitvorming over het Voorkeursalternatief.

Participatie in de laatste periode van de Verkenning gaat daarom over:

- reageren op het concept Voorkeursalternatief;
- advies ten behoeve van de besluitvorming van het Voorkeursalternatief

Deze laatste stap van de Verkenningfase is afgesloten met het besluit Voorkeursalternatief door het Algemeen Bestuur van het waterschap en vaststelling van het Verkenningenrapport [Lit. 2]. Alle reacties op het concept-Voorkeursalternatief zijn samengevat weergegeven in de reactienota VKA [Lit.6]. Deze documenten zijn te vinden op de projectwebsite van het waterschap.

4 Participatiemomenten in de Verkenningfase

Dit hoofdstuk beschrijft de participatiemomenten tijdens de Verkenningfase.

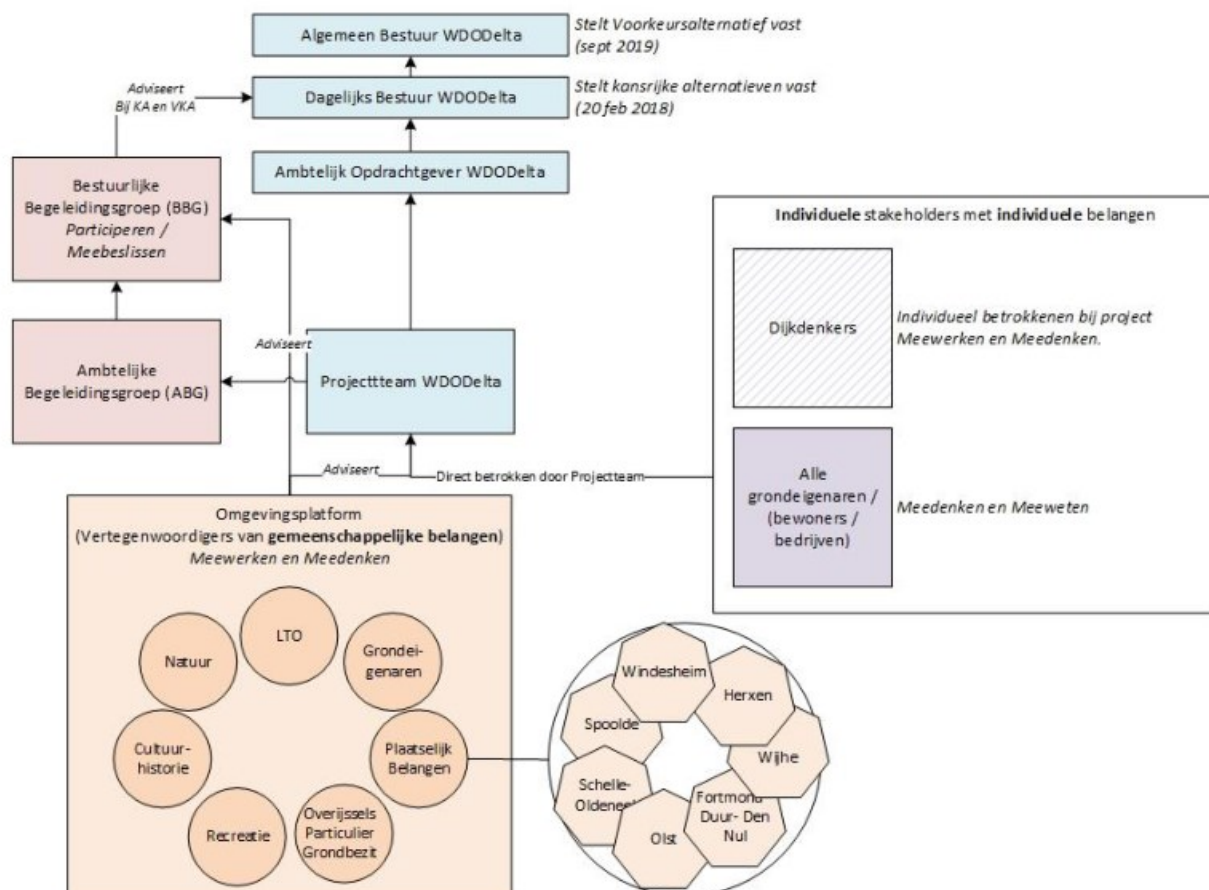
4.1 Participatie Verkenningfase: groepsgewijs

De omgeving waar het project zich in bevindt is divers en stakeholders vertegenwoordigen verschillende thema's en belangen. Het waterschap wil iedereen de gelegenheid bieden om zijn of haar belang in te brengen. Daarom is een participatieproces ingericht waarbij we in de

Verkenningfase de volgende stakeholdersgroepen onderscheiden:

- Alle belanghebbenden en geïnteresseerden (brede omgeving)
- Grondeigenaren
- Dijkdenkers
- Omgevingsplatform (klankbordgroep)
- Overheden

Vanwege het uitwerkingsniveau (per traject in plaats van per perceel) worden stakeholders in de Verkenningfase vooral groepsgewijs uitgenodigd en betrokken. In de volgende fase, de planuitwerkingsfase, wordt het bilaterale contact met direct belanghebbenden geïntensiveerd. De verschillende groepen en hun rol in het participatieproces zijn in onderstaande figuur 2 en in de volgende paragrafen nader beschreven.

Figuur 2 Governance IJsseldijk Zwolle-Olst (stakeholders en rol in het project)

4.1.1 Brede omgeving

De brede omgeving bestaat uit bewoners uit de woonwijken achter de dijk en geïnteresseerden uit de samenleving. Zij zijn betrokken via inloopbijeenkomsten, consultatiemomenten en via individuele gesprekken.

De brede omgeving is via verschillende bijeenkomsten en twee consultatiemomenten betrokken in de Verkenningfase. Voor deze algemene inloopbijeenkomsten zijn naast alle grondeigenaren ook alle geïnteresseerden in de omgeving uitgenodigd. De groep grondeigenaren van grond op of dichtbij de dijk zijn persoonlijk uitgenodigd via een brief.

De bijeenkomsten en gesprekken waren gericht op het in beeld krijgen van belangen en waarden van de dijk en zijn omgeving, het informeren van de omgeving en het betrekken van de omgeving bij de keuzes die in deze fase voorliggen. Daarnaast is tijdens de bijeenkomsten en gesprekken inzicht verkregen in het draagvlak voor oplossingsrichtingen en kansen in de omgeving, die mogelijk van invloed zijn op de dijkversterking.

Participatieniveau: informeren / meeweten

Inloopbijeenkomst in Herxen in februari 2017 (links) en Wijhe in april 2019.

Start project (januari 2017)

In 2017 is een serie van 4 inloopbijeenkomsten geweest in Olst, Herxen, Wijhe en Zwolle over de start van het project Zwolle-Olst. Grondeigenaren in een straal van 60 meter vanuit de teen van de dijk zijn persoonlijk uitgenodigd via een brief. De opkomst was ruim 350 geïnteresseerden.

Doel van deze startbijeenkomsten was om grondeigenaren en andere geïnteresseerden te informeren over aanleiding van het dijkversterkingsproject, de aanpak en planning en de mogelijkheden om te participeren. Een ieder is hierbij uitgenodigd om actief mee te denken als Dijkdenker (zie par 4.1.3). Een ander doel was het opstarten van het gesprek over de veiligheidsopgave.

Voorstel kansrijke alternatieven (januari 2018)

Tijdens inloopbijeenkomsten in januari 2018 in Olst, Wijhe, Herxen en Zwolle zijn alle belangstellenden en dijkbewoners geïnformeerd over het voorstel voor kansrijke oplossingsrichtingen – voorafgaand aan besluitvorming door het waterschap op 20 februari 2018. Grondeigenaren in een straal van 100 meter om de dijk zijn persoonlijk via een brief uitgenodigd. De opkomst was ruim 500 bewoners en geïnteresseerden.

Doelen van deze inloopbijeenkomsten: delen voorstel oplossingsrichtingen en onderbouwing kansrijke alternatieven en doorkijk naar zeef 2 van de Verkenningfase. Tijdens deze inloopbijeenkomsten is de brede omgeving nadrukkelijk gevraagd om mogelijke oplossingen aan te dragen.

Consultatieperiode Notitie Reikwijdte en Detailniveau (maart en april 2018)

Als start van de m.e.r. procedure en om de omgeving te informeren over de te onderzoeken alternatieven, heeft medio maart en april 2018 het voorstel met de te onderzoeken alternatieven samen met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau 6 weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode en de voorafgaande inloopbijeenkomsten is de brede omgeving nadrukkelijk gevraagd om mogelijke oplossingen aan te dragen. De ingebrachte initiatieven en reacties zijn opgenomen in hoofdstuk 5. De reactienota NRD [Lit. 3] met alle binnengekomen opmerkingen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau is beschikbaar via de projectwebsite.

Consultatieperiode concept-Voorkeursalternatief (maart tot mei 2019)

Het voorstel voor het concept-Voorkeursalternatief is in april en mei 2019 samen met het concept-Verkenningenrapport besproken met alle belanghebbenden en geïnteresseerden. Ook heeft een ieder kunnen reageren op dit voorstel in een consultatieperiode. Een ieder heeft een reactie op zijn inbreng ontvangen. De reactienota VKA [Lit 6.] met alle binnengekomen opmerkingen op het concept-Voorkeursalternatief is beschikbaar via de projectwebsite.

De ingebrachte nieuwe alternatieven/ initiatieven in deze periode zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van deze notitie.

Algemeen: individuele gesprekken en communicatie

Wanneer de ontwikkelingen in het project daartoe aanleiding boden zijn belanghebbenden (bewoners, bedrijven etc.) benaderd voor een individueel gesprek. Deze individuele gesprekken met belanghebbenden (vaak grondeigenaren of bewoners van een dijkwoning) hebben inzicht gegeven in de verschillende belangen die spelen rondom de dijk en een beeld gegeven van de nieuwe ontwikkelingen, wensen en kansen die spelen in de omgeving.

Soms is door dijkbewoners zelf contact gezocht met het waterschap. Met deze personen is aan de keukentafel verder gesproken en vaak is gezamenlijk een bezoek aan de dijk gebracht.

Daarnaast is vier keer een nieuwsbrief rondgestuurd aan de geïnteresseerden die zich hiervoor hebben aangemeld op de website. Deze personen hebben ook een uitnodiging ontvangen voor het invullen van een vragenlijst voor het belevingswaardeonderzoek. 127 personen hebben meegedaan aan dit onderzoek. De resultaten hiervan zijn verwerkt in het magazine 'Het verhaal van de dijk'.

4.1.2 Grondeigenaren

De groep grondeigenaren bestaan uit de eigenaren, huurders en pachters met percelen in het onderzochte ruimtebeslag van de dijkversterking. Ze hebben een belangrijke plaats en rol in het project vanwege hun grote belang bij de dijkversterking op hun perceel. Zij zijn betrokken via inloopbijeenkomsten, grondeigenarenbijeenkomsten en via individuele gesprekken.

De grondeigenaren zijn voorafgaand aan alle inloopbijeenkomsten en consultatiemomenten persoonlijk uitgenodigd en betrokken in de Verkenningfase. Voor de algemene inloopbijeenkomsten is de groep grondeigenaren van grond op of dichtbij de dijk persoonlijk uitgenodigd via een brief en/of telefonisch. Grondeigenaren zijn daarnaast ook uitgenodigd voor grondeigenarenbijeenkomsten over het ontwerp van de kansrijke alternatieven (oktober 2018) en over het concept-Voorkeursalternatief (voorjaar 2019).

Participatieniveau: informeren / meeweten

Meedenksessie Katerveercomplex (juli 2018)

De bewoners rond het Katerveercomplex zijn uitgenodigd voor een meedenksessie. In deze bijeenkomst is de veiligheidsprobleem en de aanpak van de verkenningsfase besproken. Ook zijn alle aanwezigen gevraagd naar oplossingsrichtingen voor het veiligheidsprobleem.

Grondeigenarenbijeenkomsten ontwerp alternatieven (oktober 2018)

In oktober 2018 is een serie van 8 grondeigenarenbijeenkomsten geweest in Olst, Wijhe, Herxen en Zwolle. Doel: informeren over tussenresultaten eerste conceptontwerp per alternatief, en over de rol en positie van grondeigenaren in het project.

Bijeenkomst concept-voorkeursoplossing Katerveercomplex (november 2018)

In deze bijeenkomst zijn de resultaten van het onderzoek naar de voor- en nadelen van de onderzochte oplossingsrichtingen besproken. Ook is een concept-voorkeursoplossing voorgelegd.

Grondeigenarenbijeenkomsten concept-VKA (maart/april 2019)

Tussen 27 maart en 2 april 2019 zijn 4 grondeigenarenbijeenkomsten geweest in Olst, Wijhe, Herxen en Zwolle. Tevens zijn er twee reservebijeenkomsten gehouden in Wijhe en Zwolle.

Doel: grondeigenaren als eerste informeren over het voorstel voor het concept-Voorkeursalternatief en het vervolg van het project.

Grondeigenarenbijeenkomst in Zwolle in maart 2019.

4.1.3 Dijkdenkers

Dijkdenkers zijn bewoners in het projectgebied die extra betrokken willen zijn bij het project en vanuit hun eigen woon- en leefomgeving of interesse meedenken met het waterschap. Waar het Omgevingsplatform gemeenschappelijke belangen vertegenwoordigt, vertegenwoordigen de Dijkdenkers doorgaans een individueel belang. Bewoners zijn tijdens informatiemomenten en communicatie uitingen uitgenodigd om zich aan te melden als Dijkdenker. Geïnteresseerden konden zich tijdens de bijeenkomsten of via de website aanmelden. Er is geen selectie gemaakt; iedereen kan Dijkdenker worden. Het aantal Dijkdenkers is in de Verkenningsfase gegroeid tot 110 Dijkdenkers. Een groot aantal Dijkdenkers is tevens eigenaar van grond of een woning op of direct langs de dijk.

Dijkdenkers brengen gebiedskennis in, vullen onderzoeken en plannen aan en zijn een klankbord voor het waterschap voorafgaand aan besluitvorming over de kansrijke alternatieven en het Voorkeursalternatief. De groep Dijkdenkers komt 3 tot 4 keer per jaar bijeen.

Participatieniveau: communiceren / meedenken

Bijeenkomsten Dijkdenkers

In de dijkdenkersbijeenkomsten zijn de dijkdenkers geïnformeerd over de ontwikkelingen in het project. Voor het Ruimtelijk Kwaliteitskader en de Hydrobiografie hebben Dijkdenkers verhalen ingebracht over de geschiedenis en de bijzondere plekken van de IJsseldijk tussen Zwolle en Olst. Tijdens een fietstocht over de dijk zijn de kansen en knelpunten besproken, zoals deze door de omgeving worden ervaren. Ook hebben de dijkdenkers gebiedskennis kunnen inbrengen ten behoeve van het alternatievenonderzoek, wat door het ingenieursbureau meegenomen is in het effectenonderzoek. Tot slot zijn de Dijkdenkers geconsulteerd over het concept-Voorkeursalternatief.

Tijdens de dijkdenkersbijeenkomsten zijn verschillende ideeën voor dijkversterking ingebracht. Voorbeelden zijn een flexibele kering, innovatieve oplossingen voor piping, alternatieven met dijkverlegging of tijdelijke beheermaatregelen. Ook zijn er ideeën voor lokale maatregelen en aandachtspunten voor het ontwerp en de meekoppelkansen meegegeven. Deze zijn in paragraaf 5.6 per traject weergegeven.

Dijkdenkers tijdens de fietstocht (juni 2017) en op een bijeenkomst waarop de onderzoeksresultaten van de Verkenningfase zijn besproken (februari 2019).

Dijkdenkers hebben ook een kritische blik geleverd op de mogelijke alternatieven voor dijkversterking en de effecten hiervan op de omgeving. De Dijkdenkers hebben de beoordeling van experts bekeken, gecontroleerd op volledigheid en herkenbaarheid en aandachtspunten aangedragen. Deze kwalitatieve inbreng heeft het projectteam geholpen om een goede afweging te maken en de keuzes beter te onderbouwen.

De volgende bijeenkomsten hebben plaatsgevonden met de Dijkdenkers:

- april 2017: startbijeenkomst over het doel van het project, het probleem van de dijk, inventariseren van mogelijke oplossingsrichtingen en bespreken van de rol en verwachtingen van de Dijkdenkers
- 26 en 28 juni 2017: voortgang project, presentatie cultuurhistoricus over de geschiedenis van de IJsseldijk, fietstocht over de dijk met landschapsarchitecten.
- 25 en 27 september 2017: presentatie over kwaliteiten en knelpunten van de dijk, bespreken en aanvullen van de (effect)beoordeling van de mogelijke alternatieven voor dijkversterking
- 11 januari 2018: bespreken van het voorstel kansrijke alternatieven
- 4 april 2018: gesprek in groepen over de rol en invloed van dijkdenkers en ophalen van gebiedskennis voor het alternatievenonderzoek (per thema)
- 27 november en 3 december 2018: bespreken tussenresultaten MER en afmetingen alternatieven

- Februari 2019: bespreken van de onderzoeksresultaten van de Verkenningfase, de voor- en nadelen van de kansrijke alternatieven voor de thema's impact op omgeving (MER), kosten en techniek. Ook zijn de dijkdenkers gevraagd naar welke alternatief hun voorkeur uit gaat en waarom. Dit is beschreven in de notitie draagvlak.
- 27 maart 2019: inloopuur over het concept-voorkeursalternatief.

Daarnaast hebben twee kennissessies plaatsgevonden waarin de Dijkdenkers experts konden bevragen over de wereld van waterveiligheid (14 mei 2018) en de m.e.r.- en besluitvormingsprocedure van een dijkversterkingsproject (13 september 2018).

4.1.4 Omgevingsplatform

Het Omgevingsplatform is een groep vertegenwoordigers van maatschappelijke belangen(verenigingen) die actief meedenken bij belangrijke (proces)stappen in de Verkenningfase. In het platform zijn de volgende belangen vertegenwoordigd:

- dorps/buurtbelangen: Spoolderbelangen, Buurtvereniging Schelle – Oldeneel, Plaatselijk belang Windesheim, Herxen, Wijhe, Fortmond – Duur – Den Nul, Olst;
- landbouw: LTO Salland;
- landgoederen: Overijssels Particulier Grondbezit;
- natuur: IVN Olst-Wijhe (afgestemd met IVN afdeling Zwolle en Natuurplatform Zwolle);
- cultuurhistorie: Cultuurhistorische vereniging Zwolle;
- recreatie: Marketing Oost;

Het platform is een klankbord voor het waterschap of de belangen vanuit de omgeving goed zijn vertaald, geborgd en meegenomen in de afwegingen in het project. Daarnaast vraagt het waterschap het platform om een advies voorafgaand aan belangrijke mijlpalen of besluitvorming. Het omgevingsplatform is in de loop van zeef 1 vormgegeven en krijgt met name uiting in zeef 2 van de Verkenningfase. Het omgevingsplatform heeft een onafhankelijke voorzitter.

Participatieniveau: meewerken / adviseren

Bijeenkomsten Omgevingsplatform

De volgende bijeenkomsten hebben plaatsgevonden met het Omgevingsplatform:

- 10 januari 2018: startbijeenkomst
- 7 februari 2018: advies vaststelling kansrijke alternatieven
- 29 mei 2018: reactienota NRD, terugkoppeling besluit kansrijke alternatieven, evaluatie
- 26 september 2018: bespreken meekoppelkansen samen met gemeenten
- 30 januari 2019: bespreken onderzoeksresultaten kansrijke alternatieven
- 27 maart 2019: bespreken van het concept-Voorkeursalternatief
- 22 mei 2019: advies Omgevingsplatform voor Voorkeursalternatief

Daarnaast werken de leden van het Omgevingsplatform mee aan de ontwerp ateliers in april, juni en november 2018, waar samen met omgevingspartijen uit het omgevingsplatform, landschapsarchitecten en het waterschap is gewerkt aan uitwerking en de landschappelijke inpassing van de kansrijke alternatieven tot een ruimtelijk ontwerp per alternatief.

Samen werken aan landschappelijke inpassing in Ontwerpateliers

De dijkversterkingsmaatregelen zijn in drie ontwerploops uitgewerkt en ingepast, rekening houdend met de huidige kwaliteiten en waarden van het landschap. Om dit te bereiken zijn onder andere ontwerpateliers georganiseerd. Het doel van de ontwerpateliers is om per alternatief samen met omgevingspartijen uit het omgevingsplatform, landschapsarchitecten en het waterschap te werken aan de landschappelijke inpassing. In elke ontwerploop heeft een ontwerpatelier per gebied plaatsvinden: in april, juni en najaar 2018. In deze drie rondes wordt in toenemende mate steeds meer ingezoomd op de situaties die landschappelijk gezien, complex in te passen zijn. In de eerste ontwerploop zijn de kansen en knelpunten geïnventariseerd. Vervolgens is in loop 2 gefocust op de landschappelijke inpassing van de alternatieven. De laatste loop stond in het teken van optimaliseren en complexe opgaven.

In deze ontwerpateliers hebben overheden, bewoners en belanghebbenden samengewerkt aan het ruimtelijk ontwerp van de alternatieven. De deelnemers waren de leden van de Ambtelijke Begeleidingsgroep, wijkmanagers, leden van het Omgevingsplatform en bewoners. Als onvoldoende lokale gebiedskennis aanwezig is in een ontwerpatelier van een bepaald traject, zijn aanvullend ook Dijkdenkers of bewoners met lokale gebiedskennis uitgenodigd voor de ontwerpateliers.

Advies kansrijke alternatieven (februari 2018)

Tijdens de bijeenkomst van februari 2018 heeft het omgevingsplatform een positief advies aan het bestuur van het waterschap gegeven m.b.t. de vaststelling van kansrijke alternatieven. Zij heeft daarbij een aantal aandachtspunten meegegeven voor het vervolgproces van de Verkenningfase.

In de bijeenkomst van mei 2018 is door de portefeuillehouder uit het Dagelijks Bestuur teruggekoppeld wat het waterschap met het advies van het Omgevingsplatform heeft gedaan. Ook is de reactie van het waterschap op de reacties op de Notitie Reikwijdte & Detailniveau besproken en is opzet van de ontwerpateliers positief geëvalueerd.

Advies Voorkeursalternatief

Tijdens de bijeenkomst van mei 2019 heeft het Omgevingsplatform het volgende positieve advies gegeven aan het bestuur van het waterschap voor de vaststelling van het Voorkeursalternatief:

Het waterschap kan verder met de uitwerking van het Voorkeursalternatief in de Planuitwerkingsfase. Er is brede waardering voor het georganiseerde omgevingsproces en het realiseren van meekoppelkansen met de dijkversterking. Het platform vindt het jammer dat niet alle onderzochte meekoppelkansen gerealiseerd worden. Voor meekoppelkansen zijn de initiatiefnemers

verantwoordelijk voor het creëren van draagvlak en financiën. Vanwege het ontbreken van zicht op realisatie zijn enkele meekoppelkansen afgefallen. Het betreft de bijvoorbeeld de aanleg van wandel- en fietspaden en een parallelweg in de gemeente Zwolle en Olst Wijhe.

Het Omgevingsplatform heeft zorgen over de gevolgen van de dijkversterking voor de waterhuishouding binnendijs, met name over de waterkwantiteit als gevolg van kwel. Ook de waterkwaliteit is een aandachtspunt. Ook zijn er zorgen over de impact van dijkverhoging voor aanwonenden. Daarnaast heeft het Omgevingsplatform een aantal aandachtspunten voor de planuitwerking- en realisatiefase benoemd.

4.1.5 Overheden

Rijkswaterstaat, de gemeente Zwolle, de gemeente Olst-Wijhe, de Provincie Overijssel en Staatsbosbeheer zijn de belangrijkste overheidspartners voor het project. Deze samenwerkingspartners worden intensief betrokken. De bestuurders van deze organisaties hebben zich geformeerd tot een Bestuurlijke Begeleidingsgroep (BBG) en komen rondom besluitvormingsmomenten en bij grote ontwikkelingen bijeen. De BBG brengt advies uit aan het bestuur van WDO Delta over de te nemen beslissingen bij de selectie van Kansrijke Alternatieven en het Voorkeursalternatief. De ambtelijke begeleidingsgroep (ABG) zorgt voor de inhoudelijke afstemming tussen de organisaties en voorbereiding van besluitvorming. In de ABG en BBG vindt ook de afstemming en eventueel besluitvorming over meekoppelkansen plaats.

De Bestuurlijke begeleidingsgroep op de dijk in Wijhe

Participatieniveau mede-overheden: participeren / meebeslissen

Bijeenkomsten en adviezen Bestuurlijke begeleidingsgroep

De BBG is op de volgende momenten bij elkaar gekomen:

- BBG I, 24 maart 2017: Startbijeenkomst, oprichting Bestuurlijke begeleidingsgroep, Vaststelling spoorboek meekoppelkansen
- BBG II, 25 november 2017: informele bijeenkomst over hydraulische randvoorwaarden, Ruimtelijk Kwaliteitskader en doorkijk advies kansrijke alternatieven en meekoppelkansen
- BBG III, 9 februari 2018: Positief advies over voorstel Kansrijke Alternatieven, Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Vaststelling kansrijke meekoppelkansen
- BBG IV, 13 maart 2019: start bestuurlijke consultatie concept-Voorkeursalternatief
- BBG V, 21 juni 2019: Advies over concept-Voorkeursalternatief, besluit meekoppelen met voorkeursalternatief

In deze bijeenkomsten zijn de bestuurders van de overheidspartners geïnformeerd over de ontwikkelingen in het project en hebben zij de volgende adviezen uitgebracht voorafgaand de besluitvorming door het bestuur van WDO Delta:

- Afspraken proces meekoppelkansen: De bestuurlijke begeleidingsgroep heeft bij start van de Verkenning in februari 2017 het spoorboek meekoppelkansen vastgesteld, en de intentie

uitgesproken om samen te werken bij het realiseren van meerdere opgaven met dijkversterking en communicatie naar de samenleving.

- Advies kansrijke alternatieven: In februari 2018 heeft de BBG een positief advies gegeven over het voorstel kansrijke alternatieven en is vastgesteld voor welke kansrijke meekoppelkansen de overheden een verkenning uitvoeren naar de haalbaarheid.
- Advies Voorkeursalternatief: In het voorjaar van 2019 heeft de BBG een positief advies gegeven over het concept-Voorkeursalternatief. Provincie Overijssel heeft daarbij het voorbehoud gemaakt dat een dijkverlegging bij de Paddenpol (traject 9) met de Voorkeursbeslissing niet onmogelijk wordt gemaakt vanwege een lopend haalbaarheidsonderzoek naar de kansen en financiering van deze dijkverlegging. Voor 31 december 2019 zijn de resultaten van dit haalbaarheidsonderzoek bekend. Daarnaast heeft de BBG besloten welke meekoppelkansen kansrijk zijn en in de planuitwerkingsfase met het VKA worden uitgewerkt. Dit advies is meegegeven aan het bestuur van het waterschap bij de besluitvorming over het Voorkeursalternatief in september 2019.

Bijeenkomsten Ambtelijke begeleidingsgroep

De bestuurlijke begeleidingsgroep wordt voor bereid door een Ambtelijke Begeleidingsgroep (ABG). In de werkoverleggen van de ABG werken de collega's van de overheidspartners samen. In elke bijeenkomst is de groep geïnformeerd over de voortgang van het project. Daarnaast heeft de ABG een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de verschillende documenten en geadviseerd over het betrekken van de brede omgeving. Experts van de verschillende organisaties hebben meegewerkt aan de beoordeling van de alternatieven op verschillende thema's (ecologie, cultuurhistorie etc.) en diverse tussenproducten gereviewed.

- Maandelijks werkoverleg over de stand van zaken van het project, kaders van het project en de uitwerking van meekoppelkansen. Beoordeling van de impact op de omgeving van de mogelijke alternatieven in samenwerking met experts (juni en juli 2017)
- Preselectie van kansrijke alternatieven (juli 2017)
- Bespreken (vast te stellen) projectdocumenten, zoals:
 - o Zeef 1: Ruimtelijk Kwaliteitskader, Hydrobiografie, notitie Mogelijke Alternatieven, notitie Kansrijke Alternatieven en Notitie Reikwijdte en Detailniveau
 - o Zeef 2: Milieueffectrapportage (MER Deel 1), concept-Verkenningenrapport (met onderbouwing concept Voorkeursalternatief) en Ruimtelijk Kwaliteitskader 2.0.
- Voorbereiding van de bestuurlijke overleggen met de BBG

De vertegenwoordigers van de overheden hebben daarnaast meegedacht over de selectie van kansrijke alternatieven en de redeneerlijn die hier aan ten grondslag ligt. De positief kritische opmerkingen vanuit de ABG hebben een bijdrage geleverd aan de onderbouwing van de gemaakte keuzes.

De leden van de ABG werken daarnaast mee in de ontwerpateliers (ontwerpateliers in april, juni en november 2018), waar samen met omgevingspartijen uit het omgevingsplatform, landschapsarchitecten en waterschap is gewerkt aan uitwerking en de landschappelijke inpassing van de kansrijke alternatieven tot een ruimtelijk ontwerp per alternatief.

5 Initiatieven vanuit de omgeving

Sinds 2016, voor de start van het project, is het waterschap in gesprek met overheden, bewoners en andere belanghebbenden op zoek naar oplossingen voor het waterveiligheidsprobleem. Dankzij de inbreng vanuit het participatieproces zijn nieuwe alternatieven of meekoppelkansen (hierna: initiatieven) onderzocht. Tijdens dijkdenkerbijeenkomsten en keukentafelgesprekken zijn voor meerdere trajecten nieuwe initiatieven aangedragen die zijn meegenomen in het ontwerp- en afwegingsproces.

Dit hoofdstuk beschrijft de initiatieven die in de Verkenningfase kenbaar zijn gemaakt aan het waterschap, door middel van een brief, mail, telefoongesprek of tijdens bijeenkomsten. De initiatieven zijn ingedeeld in algemene initiatieven, lokale initiatieven en meekoppelkansen. De algemene initiatieven beschrijven algemene oplossingsrichtingen die locatieonafhankelijk zijn. De lokale initiatieven hebben betrekking op een specifiek deeltraject. Tot slot zijn de meekoppelkansen op deeltrajectniveau benoemd die bij het waterschap zijn aangedragen.

Afbakening: Initiatieven op perceelsniveau en wensen om het proces te verbeteren zijn in deze rapportage buiten beschouwing gelaten. Het waterschap heeft deze wensen en initiatieven opgeslagen in een intern systeem en onderzoekt in de Planuitwerkingsfase in overleg met de grondeigenaren of en welke wijze deze initiatieven en wensen in combinatie met dijkversterking kunnen worden gerealiseerd. Deze wensen blijven daardoor goed in beeld bij het waterschap; ook in volgende fasen. Dat geldt ook voor oplossingsrichtingen die te specifiek zijn voor de Verkenningfase waarin een keuze op hoofdlijnen wordt gemaakt. Suggesties voor maatwerklocaties worden uitgewerkt, beoordeeld en besproken met de grondeigenaren in de Planuitwerkingsfase. Ook uitingen van draagvlak voor reeds onderzochte alternatieven zijn niet in deze rapportage beschreven. Deze zijn te vinden in de notitie draagvlak [Lit. 7].

Onderzoek kansrijkheid initiatieven

De aangedragen initiatieven en oplossingsrichtingen zijn door het waterschap onderzocht op de bijdrage aan het oplossen van het waterveiligheidsprobleem, de kosten, de impact op de omgeving en technische voor- en nadelen. Voor de oplossingsrichtingen waarvoor uit het onderzoek blijkt dat deze niet kansrijk zijn, zijn in het kader van de dijkversterking Zwolle-Olst losse notities opgesteld met daarin de motivatie waarom de initiatieven niet kansrijk zijn. Deze zijn op te vragen bij het waterschap.

5.1 Algemene initiatieven

De algemene initiatieven beschrijven ingebrachte oplossingsrichtingen die locatieonafhankelijk zijn en die relevant zijn voor het gehele projectgebied. De volgende initiatieven zijn aangedragen in de Verkenningfase:

Datum	Initiatiefnemer	Initiatief	Toelichting / Resultaat
24 mei 2017	ABG	Rivierverruiming in de beneden-IJssel – Voorkeursstrategie IJssel	Het inzetten van rivierverruimende maatregelen in de Beneden-IJssel heeft nauwelijks effect op de dijkversterkingsopgave en is daarom geen onderdeel van de oplossingsrichtingen. In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau [Lit. 1] en Verkenningenrapport [Lit. 2] is deze keuze onderbouwd.
5 april 2017	Dijkdenkers	Uitstel dijkversterking: nu geen dijkmaatregelen treffen, maar pas over 25 jaar.	De dijk tussen Zwolle en Olst is in toetsing van 2006-2011 afgekeurd en voldoet grotendeels niet aan de wettelijke veiligheidseisen. Binnen de prioritering van de HWBP-projecten staat het project Zwolle-Olst in de top-20 van de meest urgente projecten. De noodzaak om nu een dijkversterkingsproject te starten wordt bevestigd door waarnemingen uit de praktijk. Bij jaarlijks terugkerend hoogwater beginnen problemen te ontstaan; er zijn dan op verschillende plaatsen zandmeevoerende wellen zichtbaar. Vanwege deze redenen is uitstel

			niet verantwoord en wenselijk. Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) is daarom in 2017 project IJsseldijk Zwolle-Olst gestart.
5 april 2017	Dijkdenkers	Aanleggen van een buitenberm (om dijkverhoging te verminderen)	Na onderzoek blijkt dat een buitenberm bij de IJsseldijk op dit traject pas effectief is om dijkverhoging te verminderen of voorkomen, als deze heel hoog wordt aangelegd - bijna op de huidige dijkhoogte. De buitenberm is daardoor minder effectief dan andere bouwstenen om het hoogteprobleem op te lossen. Daarnaast is er ook geen buitenberm nodig voor de buitenwaartse stabiliteit. Daarom wordt de buitenberm niet verder onderzocht.
5 april 2017	Dijkdenkers	Aanbrengen flauwer buitendijks talud om de golfontwikkeling te dempen.	In de planuitwerkingsfase onderzoekt het waterschap diverse optimalisaties in het ontwerp om de hoogte-opgave te beperken. Taludverflauwing is één van de mogelijke optimalisaties. In het Verkenningenrapport [Lit. 2] is een uitgebreidere toelichting gegeven op welke wijze dit initiatief wordt meegenomen in de volgende fase.
5 april 2017	Dijkdenkers	Plaatsen van houtwallen of begroeiing (zoals meidoornhagen) in uiterwaarden om golfontwikkeling te dempen	In de planuitwerkingsfase onderzoekt het waterschap diverse optimalisaties in het ontwerp om de hoogte-opgave te beperken. Het verkleinen van de strijklengte van de uiterwaarden is één van de mogelijke optimalisaties. Grootschalige toepassing van begroeiing in de uiterwaarden werkt echter onvoldoende om het veiligheidsprobleem op te lossen. Het biedt geen totale oplossing voor de hoogte-opgave. Lokale toepassing als maatwerk wordt in de volgende fase onderzocht. In het Verkenningenrapport [Lit. 2] is een uitgebreidere toelichting gegeven op welke wijze het maatwerk wordt uitgewerkt in de volgende fase.
5 april 2017	Dijkdenkers	Overslagbestendig maken van de dijk i.c.m. waterrobuuste inrichting achterland	In de planuitwerkingsfase onderzoekt het waterschap diverse optimalisaties in het ontwerp om de hoogte-opgave te beperken. Het onderzoeken van het toelaatbare overslagdebiet in relatie tot de sterkte van de dijk is één van de mogelijke optimalisaties. In het Verkenningenrapport [Lit. 2] is een uitgebreidere toelichting gegeven op welke wijze dit initiatief wordt meegenomen in de volgende fase.
5 april 2017	Dijkdenkers	Tijdelijke beheermaatregelen (zoals het plaatsen van zandzakken / big bags of flexibele keringen) om het hoogteprobleem op te lossen	Tijdelijke beheermaatregelen worden niet kansrijk geacht om de veiligheidsopgave op te lossen. Deze maatregelen zijn onvoldoende betrouwbaar over grote lengtes, zijn niet altijd toereikend om het veiligheidsprobleem op te lossen (bv. Niet voldoende hoog opkisten), In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau [Lit. 1] is een toelichting gegeven.
5 april 2017	Dijkdenkers	Verticaal/diagonaal klei ingraven om piping tegen te gaan, i.c.m. de dijk met klei bekleden en deze kleibekleding doortrekken in de uiterwaard	Het initiatief (ingraven van klei) is verwerkt in de kansrijke alternatieven C en D [Lit 1.] Deze alternatieven zijn onderzocht in de Verkenningfase en is op een dijktraject onderdeel van het Voorkeursalternatief [Lit. 2].
5 april 2017	Dijkdenkers	Technische pipinginnovaties als geotextiel of grofzandbarriere	Deze initiatieven zijn verwerkt in de kansrijke alternatieven B en D, benoemd als verticale pipingvoorziening [Lit.1].
5 april 2017	Dijkdenkers	Op een aantal plekken de sloten verder binnendijs verleggen om piping te gaan.	Dit initiatief is onderzocht in de Verkenningfase, maar biedt onvoldoende oplossing voor de (grote) pipingopgave.
5 april 2017	Dijkdenkers	Verken mogelijkheden om met gebiedseigen materiaal de dijkversterkingen uit te voeren.	Onderdeel van de planuitwerkingsfase is het maken van een grondstromenplan. In de planuitwerkingsfase onderzoeken we de kansrijkheid van dit initiatief.
5 april 2017 / 10 jan 2018	Dijkdenkers / Omgevings platform	Toepassen dijkteruglegging / rivierverruimende maatregelen	Op een aantal dijktrajecten is dijkverlegging onderzocht als alternatief voor dijkversterking, o.a. bij voormalige energiecentrale Harculo, Paddenpol Herxen en rond de Baarlose kolk [Lit 1.] Dit is verwerkt in kansrijk alternatief F [Lit 1.]
29 mei 2018	Reactie NRD	De resultaten van de damwandproef op de Eemdijk meenemen bij het ontwerpproces en onderzoeken.	Deze proef gaat over het toepassen van een damwand als bermverkortende maatregel. Door toepassing van een damwand in een berm kan een stabiliteitsberm verkort worden. Bij deze proef is getest wat het verschil is in sterkte tussen een dijk met damwand in de stabiliteitsberm en een dijk zonder damwand en een bredere berm. Dijkversterking met damwanden is een kostbare oplossing ten opzichte van een oplossing in grond, maar door de kortere berm wordt deze regelmatig toegepast om bebouwing langs de dijk te sparen. Het waterschap onderzoekt dit initiatief als mogelijke maatwerkoplossing in de Planuitwerkingsfase.

29 mei 2018	Reactie NRD	Alternatief E (zelfstandigkerende constructie) over het gehele dijktraject onderzoeken als kansrijk alternatief.	De selectie van de kansrijke alternatieven heeft plaats gevonden op basis van een afweging van de thema's: Impact op omgeving (en bijbehorende milieueffecten), techniek en kosten. Het waterschap onderzoekt alternatief E wanneer er zowel binnendijs en/of buitendijs over grote delen van een (deel)traject waardevolle functies en waarden zijn [Lit. 1]. Op de meeste trajecten tussen Olst en Herxen is alternatief E niet als kansrijk beoordeeld. Dit komt omdat de hogere aanlegkosten niet opwegen tegen de vermeden impact op omgeving. Alternatief E is zo'n 2,5 – 3x duurder dan de andere alternatieven voor de dijktrajecten tussen Olst en Herxen waar geen dijkverhoging nodig is. Deze kosten zijn bepaald m.b.v. kentallen uit de landelijke praktijk en getoetst door een onafhankelijk bureau.
29 mei 2018	Reactie NRD	De bijdrage van de stroomdalflora aan de stevigheid van de dijkbekleding onderzoeken.	Er zijn praktijkproeven gestart naar de sterkte van de grasbekleding. De noodzaak of en manier waarop de dijkbekleding moet worden versterkt om de erosiebestendigheid van de bekleding te verbeteren wordt nader onderzocht in de planuitwerkingsfase [Lit 2.]

5.2 Lokale initiatieven

De volgende lokale initiatieven zijn ingebracht tijdens de Verkenningfase

5.2.1 Dijktrajecten 1 t/m 5 (Olst De Haere tot Den Nul)

Datum	Initiatief-nemer	Aandachtspunt/Initiatief	Toelichting / Resultaat
3 apr 2017 / 6 dec 2018	PB Den Nul / Dijkdenker	Traject 5 Den Nul Initiatief 'grote' dijkverlegging Den Nul i.c. verleggen provinciale weg	Een alternatief met grote dijkteruglegging is onderzocht. Deze dijkteruglegging heeft sterke afhankelijkheid met inzet, financiering en draagvlak van gemeente en provincie. De extra kosten van deze verlegging ten opzichte van het alternatief met een kleine verlegging (1) zijn groot, en worden nog groter door de combinatie met de verlegging van de N337. Daarnaast heeft dit alternatief grote impact op de omgeving (voor woningen en grondgebruik). Provincie Overijssel ziet geen noodzaak of meerwaarde voor deze verlegging vanuit verkeersveiligheid. Bovendien gaat omlegging van de weg in tegen het beleid van behoud van groene ruimte en het scheiden van dorp en buitengebied. Gezien het provinciale standpunt en de hoge (meer)kosten is er bij de gemeente Olst-Wijhe ook geen animo en draagvlak om dit alternatief verder te onderzoeken. Dit initiatief met grote dijkteruglegging om Den Nul wordt daarom niet kansrijk beoordeeld in het kader van de dijkversterking IJsseldijk Zwolle-Olst [Lit. 5]

5.2.2 Dijktrajecten 6 t/m 8 (Duursche Waarden tot Paddenpol)

Datum	Initiatief-nemer	Aandachtspunt/Initiatief	Toelichting / Resultaat
5 april 2017	Dijkdenkers	Traject 6 Duursche Waarden. Dijk verleggen in binnendijkse richting bij bijvoorbeeld het zgn. Mottenhuisje direct ten zuiden van Wijhe om woning te sparen	Deze locatie is aangegeven als maatwerklocatie. In de planuitwerkingsfase wordt het ontwerp voor deze locatie nader uitgewerkt.
5-apr-17	Dijkdenkers	Traject 7.2 Wijhe dorp. Damwand ter plaatse van bebouwing in Wijhe, om impact op woningen te voorkomen.	Dit initiatief is verwerkt in kansrijke alternatief E, benoemd als zelfstandig kerende constructie [Lit.1]. Dit alternatief is onderzocht in de Verkenningfase [Lit. 2]
5-apr-17	Dijkdenkers	Traject 7 Wijhe. Om hoogteprobleem op te lossen een schot / wandje plaatsen tussen huidige en voormalige dijk in Wijhe (ook minder geluidsoverlast weg)	Voor traject 7 is geen hoogte opgave [Lit. 1] en daarom is er geen dijkverhoging nodig in Wijhe. Dit initiatief is daarom niet verwerkt in de te onderzoeken alternatieven.

5.2.3 Dijktrajecten 9 t/m 11 (Paddenpol tot en met Harculo)

Datum	Initiatief-nemer	Aandachtspunt/Initiatief	Toelichting / Resultaat
29-mei-18	Reactie NRD	Traject 9. Verzoek om alternatieven E en F te onderzoeken en toe te passen, omdat deze zowel de uiterwaarden ter hoogte van de Paddenpol in stand laten als de binnendijkse bosrand.	Het waterschap onderzoekt verschillende alternatieven op traject 9. Hierbij worden we de effecten op de ecologische waarde van de binnendijkse bosrand en de buitendijkse gebieden beoordeeld in het MER onder Thema natuur. Alternatief F wordt onderzocht. Het waterschap onderzoekt alternatief E niet op deze locatie, vanwege de zeer hoge kosten en omdat verwacht wordt dat het ook met optimalisaties van andere alternatieven mogelijk is om de ecologische waarden te sparen [Lit. 1].
29-mei-18	Reactie NRD	Traject 10 Herxen. Verzoek om de zelfstandigkerende constructie (alternatief E) te onderzoeken op traject 10.1 ter hoogte van de woningen aan de dijk om de woningen te kunnen behouden.	Het waterschap streeft ernaar om de huidige functies en waarden van de dijk waar mogelijk te behouden of terug te brengen na dijkversterking. De alternatieven die in de Verkenningfase worden onderzocht zijn ter hoogte van woningen op of dichtbij de dijk niet altijd inpasbaar. Voor deze locaties wordt een maatwerkoplossing gezocht. In de afweging welke maatwerkoplossing gerealiseerd wordt, spelen de volgende criteria een rol: kosten (in relatie tot de kosten bij verlies van woonfunctie en daarbij wettelijk te vergoeden schade en compensatie), impact op omgeving van de maatwerkoplossingen (o.a. milieueffecten) en technische aspecten (zoals beheerbaarheid en uitvoeringsrisico's).
5-apr-17	Dijkdenkers	Traject 9. Dijkverlegging ter hoogte van de 'Paddenpol'	Dit initiatief is verwerkt in kansrijke alternatief F, benoemd als dijkteruglegging Paddenpol [Lit.1]. Dit alternatief is onderzocht in de Verkenningfase en geen onderdeel van het Voorkeursalternatief [Lit. 2]
5-apr-17	Dijkdenkers	Traject 10 en 11. De kwelsloot die is gegraven tijdens de 'Dijkverbetering Windesheim' verondiepen om piping tegen te gaan.	Dit initiatief is onderzocht in de Verkenningfase, maar biedt onvoldoende oplossing voor de (grote) pipingopgave om aan de (strengere) veiligheidseisen te voldoen.
5-apr-17	Dijkdenkers	Traject 11. Hoogtetekort bij Harculo (ten zuiden van zuidelijke kolk van de voormalige Energie-centrale) oplossen met behulp van natuurlijk aanwezige maaiveldhoogte in het binnendijkse gebied.	Dit initiatief is onderzocht tijdens de Verkenningfase. Vanwege de aanwezige binnendijkse hoogte is er geen stabiliteitsopgave voor dit stuk dijk; er is geen stabiliteitsberm nodig. De aanwezige binnendijkse hoogte is echter niet voldoende hoog om het veiligheidsprobleem op te lossen. Daarmee geeft het geen totale oplossing voor het veiligheidsprobleem.
29-mei-18	Reactie NRD	Traject 11. Verzoek om alternatief A te onderzoeken op een gedeelte van traject 11. Dit alternatief biedt meer zekerheid op het gebied van waterveiligheid.	De selectie van de kansrijke alternatieven heeft plaats gevonden op basis van een afweging van de thema's: Impact op omgeving (en daarbij behorende milieueffecten), techniek en kosten (zie bijlage 2 van de NRD). Alternatief A heeft grote negatieve effecten op de binnendijkse functies, zoals woningen. De andere alternatieven bieden voor vergelijkbare kosten dezelfde waterveiligheid en kennen minder grote milieueffecten. Daarom is alternatief A voor dit dijktraject niet als kansrijk beoordeeld.
29-mei-18	Reactie NRD	Traject 11. Verzoek om de zelfstandig kerende constructie (alternatief E) te onderzoeken op traject 11 ter hoogte van buurtschap Harculo (t/m Fabrieksweg 15) om de woningen te kunnen behouden.	Het waterschap streeft ernaar om de huidige functies en waarden van de dijk waar mogelijk te behouden of terug te brengen na dijkversterking. De alternatieven die in de Verkenningfase worden onderzocht zijn ter hoogte van woningen op of dichtbij de dijk niet altijd inpasbaar. Voor deze locaties wordt een maatwerkoplossing gezocht. Aan het einde van de Verkenningfase, bij de keuze voor het Voorkeursalternatief in 2019, geeft het waterschap duidelijkheid over behoud van de woonfuncties op en langs de dijk en of een woonfunctie door maatwerk behouden kan blijven. In de planuitwerkingsfase wordt het maatwerk in overleg met de betrokken grondeigenaar/eigenaren uitgewerkt en wordt de keuze gemaakt welke maatwerkoplossing wordt toegepast. Bij de uitwerking is bijzondere aandacht nodig voor de aansluitingen vanuit het maatwerk op de rest van het dijktraject. In de afweging welke maatwerkoplossing gerealiseerd wordt, spelen de volgende criteria een rol: kosten (in relatie tot de kosten bij verlies van woonfunctie en daarbij wettelijk te vergoeden schade en compensatie), impact op omgeving van de maatwerkoplossingen (o.a. milieueffecten) en technische aspecten (zoals beheerbaarheid en uitvoeringsrisico's).

5.2.4 Trajecten 12 t/m 15 (Centrale Harculo tot en met Spoolde)

Datum	Initiatief-nemer	Aandachtspunt/Initiatief	Toelichting
29-me-18	Reactie NRD	Traject 12. Verzoek om alternatief D te onderzoeken ter hoogte van de insteekhavens van voormalig centrale Harculo	De selectie van de kansrijke alternatieven heeft plaats gevonden op basis van een afweging van de thema's: Impact op omgeving (en daarbij behorende milieueffecten), techniek en kosten (zie bijlage 2 van de NRD). Alternatief D leidt tot een verkleining van de insteekhavens en is technisch zeer moeilijk uitvoerbaar ter hoogte van de insteekhavens. Daarom is dit alternatief op deze locatie niet als kansrijk beoordeeld.
29-me-18	Reactie NRD	Traject 15. Verzoek om ter hoogte van de woningen (traject 15.1) de zelfstandigerende constructie (alternatief E) te onderzoeken en toe te passen, zodat er geen verbreding van de dijk noodzakelijk is die ruimte vraagt van particuliere eigendommen.	Op traject 15.1 wordt de zelfstandigerende constructie (alternatief E) onderzocht als één van de kansrijke alternatieven gezien de beperkte ruimte buitendijks en binnendijks. (Zie NRD pagina 25 en bijlage 2 van de NRD). Naar aanleiding van de binnengekomen reacties heeft het waterschap besloten de zelfstandigerende constructie (alternatief E) te onderzoeken ter hoogte van de percelen met een woonbestemming (tussen Nilantweg 65 t/m 97, tot en met hm 45.95). [Lit 3.]. Daarnaast wordt het stuk dijk onderdeel van traject 15.1 tijdens stap 2 van de Verkenningsfase
29-me-18	Reactie NRD	Traject 15. Verzoek om ter hoogte van de woningen Nilantweg 81 en 83 alternatief D te onderzoeken en toe te passen (buitendijkse kruinverschuiving) om de woningen te sparen.	Dit initiatief is verwerkt in kansrijke alternatief D, benoemd als en onderzocht in de verkenningsfase [Lit.1]. Eind 2019 maakt het waterschap een besluit voor een Voorkeursalternatief op basis van een afweging van de thema's: Impact op de omgeving (en daarbij behorende milieueffecten), kosten en techniek.
29-me-18	Reactie NRD	Traject 15. Verzoek om voor traject 15.1 een variant van alternatief E uit te werken wat uit gaat van een muurtje op de kruin van de dijk, samen met een binnendijks scherm dat zowel piping als stabiliteit verzorgt.	Voor traject 15.1 bestaat het VKA uit een combinatie van alternatieven B (zuidelijk deel) en D (noordelijk deel), onder andere omdat alternatief D in het zuidelijke deel en B in het noordelijke deel grote effecten heeft en alternatief E aanzienlijk duurder is dan het VKA. Alternatief E wordt voor dit traject niet verder uitgewerkt in de Planuitwerkingsfase.
8-apr-19	Reactie concept-VKA	Traject 15. Verzoek om voor traject 15.1 de mogelijkheden voor het plaatsen van een bentoniet-cementwand ter plaatse van het geprojecteerde pipingscherm te onderzoeken.	In de Planuitwerkingsfase wordt het Voorkeursalternatief verder uitgewerkt. Hierbij wordt ook onderzocht welke specifieke pipingmaatregel wordt toegepast. Een betoniet-cementwand is één van de maatregelen die hierbij wordt onderzocht.

5.3 Meekoppelkansen

Een dijkversterking biedt ook kansen voor andere partijen om ruimtelijke plannen te ontwikkelen. Meekoppelkansen zijn kansen om nabijgelegen opgaven te combineren met de dijkversterking, of nieuwe kwaliteiten of functionaliteiten toe te voegen. Samenwerken, en het realiseren van meekoppelkansen, creëert meerwaarde voor het gebied. De essentie van meekoppelen is het behalen van synergievoordeel: het meekoppelen draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving, creëert meer draagvlak, biedt kansen voor kostenbesparing en/of voorkomt overlast voor de omgeving door meerdere ruimtelijke ingrepen tegelijkertijd uit te voeren.

Het Verkenningenrapport geeft een overzicht van de meekoppelkansen die in de verkenningsfase zijn onderzocht. In de verkenningsfase wordt er nog geen definitief besluit genomen over het realiseren van de verschillende plannen. De kansrijke meekoppelkansen [Lit 2.] worden verder uitgewerkt en onderzocht in de planuitwerkingsfase; in die fase wordt besloten over het definitief uitvoeren van de kansen. In de eerste fase van de planuitwerkingsfase is er ook nog ruimte voor het aandragen van nieuwe meekoppelkansen die passen binnen de contouren en planning van het voorkeursalternatief.

De volgende initiatieven zijn ingebracht tijdens de Verkenningsfase.

Traject	Datum	Initiatiefnemer	Initiatief	Toelichting
Alle	24-mrt-17	ABG - Rijkswaterstaat	KRW-opgaven	De KRW-opgaven moeten sneller zijn gerealiseerd dan de dijkversterking. De KRW-opgaven worden daarom niet gekoppeld met dijkversterking en volgen een eigen planning. Rijkswaterstaat en het waterschap stemmen de plannen zo goed mogelijk op elkaar af. [Lit 2]
Alle	April 2018	Ontwerpatelier	Kansen benutten om op- en afritten te verbeteren met als doel de verkeersveiligheid en toegankelijkheid van de uiterwaarden te vergroten.	De vormgeving en locatie van op- en afritten worden in de planuitwerkingsfase nader uitgezocht in overleg met de wegbeheerders. Daarbij wordt ook gekeken naar de toegankelijkheid van de uiterwaarden. Uitgangspunt is dat de huidige functionaliteit zoveel mogelijk behouden blijft. Het toevoegen van functies is mogelijk wanneer de initiatiefnemer het initiatief (planologisch) mogelijk maakt en zorgt voor financiering van de eventuele meerkosten.
Alle	5-apr-17	Dijkdenkers	Een aantrekkelijker dijktaalud (flauwer taalud met meer mogelijkheden voor stroomdalflora en bijbehorende insecten.	In de planuitwerkingsfase onderzoekt het waterschap diverse ontwerpoptimalisaties. Taludverflauwing is één van de mogelijke optimalisaties. In het Verkenningenrapport [Lit. 2] is een uitgebreidere toelichting gegeven op welke wijze dit initiatief wordt meegenomen in de volgende fase.
2	1-apr-19	Holsto Tuinen	Ontsluiting Holsto Tuinen richting de Kneu	In de planuitwerkingsfase onderzoeken we in overleg met de eigenaar of het mogelijk is om deze wens op te nemen in het dijkontwerp.
3	24-mrt-17	ABG - Provincie Overijssel	Ontwikkeling Olasfa, ontsluiting Abbott en verkeersoplossing De Meente	In juli 2017 is door de Provincie Overijssel het plan op hoofdlijnen voor aansluiting De Meente vastgesteld. Via deze rotonde kan het vrachtverkeer tussen Abbott en het magazijn op het bedrijventerrein De Meente rechtstreeks via de rotonde rijden. Het waterschap koppelt de pipingopgave van de dijkversterking Zwolle-Olst mee met dit initiatief. Na realisatie van de rotonde resteert er geen versterkingsopgave in de kern van Olst.
3	27-mrt-19	Dijkdenkers	Verbeteren pad bij Olst-Zuid op de kruin van de dijk.	In de planuitwerkingsfase worden alle wensen voor het dijkontwerp onderzocht met de relevante stakeholders. In dit geval met provincie Overijssel (verkeersveiligheid provinciale weg) en gemeente Olst-Wijhe. Hierbij is het goed om te weten dat het vanuit verkeersveiligheid niet gewenst is dat dit pad een openbare functie krijgt. Het pad is gerealiseerd bij de aanleg van het fietspad langs de provinciale weg en bedoeld voor gebruik door één van de perceeleigenaren om per fiets bij zijn perceel te kunnen komen.
3	13-sep-17	ABG - Gemeente Olst-Wijhe	Verplaatsing tankstation Timmer	Deze wens heeft geen synergievoordelen of raakvlakken met het dijkversterkingsproject. Er is geen veiligheidsprobleem in de kern van Olst, en er is geen dijkversterking ter hoogte van het tankstation nodig.
5	24-mrt-17	ABG - Staatsbosbeheer	Gebiedsontwikkeling Fortmond	Maatregelen in de uiterwaarden bij Fortmond hebben geen synergievoordelen of raakvlakken met het dijkversterkingsproject
4, 5	24-mrt-17	ABG – Gemeente Olst-Wijhe	Een nieuw fietspad tussen Olst en Infocentrum IJssel Den Nul. Het fietspad loopt door de uiterwaarden en via de Tichelstraat.	Deze meekoppelkans is onderzocht in de Verkenningfase. Hieruit blijkt dat deze kans niet kansrijk is, vanwege de grote impact op de buitendijkse natuurwaarden en bijbehorende vergunbaarheidsrisico's. Ook ontbreekt medewerking bij grondeigenaren. Daarom wordt deze meekoppelkans niet verder onderzocht. [Lit. 2]
5	24-mrt-17	ABG – Staatsbosbeheer	Verbeteren toegankelijkheid Infocentrum Den Nul - Duursche Waarden	Deze meekoppelkans is onderzocht in de Verkenningfase. Deze meekoppelkans wordt kansrijk geacht. De meekoppelkans heeft geen invloed op de beheerbaarheid en waterveiligheid. Er is sprake van impact op natuurwaarden, waardoor een mitigatieplan en een vergunning voor de wet natuurbescherming nodig is. Verder is de impact op de omgeving beperkt. De meekoppelkans wordt in de planuitwerkingsfase in overleg met de grondeigenaren verder uitgewerkt. Er is nog geen zicht op financiering. In de planuitwerkingsfase vindt definitieve besluitvorming plaats. [Lit. 2]

5, 6, 7	24-mrt-17	ABG – Gemeente Olst-Wijhe	Aanleg van een nieuwe fietsverbinding tussen het Infocentrum IJssel Den Nul en de kern van Wijhe.	Deze meekoppelkans is onderzocht in de Verkenningfase. Deze meekoppelkans wordt in de planuitwerkingsfase voor traject 6 in combinatie met meekoppelkans 'parallelweg Den Nul-Wijhe' verder uitgewerkt. Het buitendijkse fietspad in traject 7.1 (Wijhe-Zuid) is niet kansrijk en vervalt, o.a. vanwege de impact op natuurwaarden (N2000). [Lit. 2]
6	4-mei-2019	Reactie concept-VKA	Verhogen veiligheid kruispunt Barloseweg-Rijksstraatweg Wijhe	In de planuitwerkingsfase (die loopt van 2020 tot 2022) onderzoeken gemeente Olst-Wijhe en de provincie Overijssel de haalbaarheid van deze wens.
6, 7	24-mrt-17	ABG - Gemeente Olst-Wijhe & Provincie Overijssel	Realiseren parallelweg Wijhe voor langzaam verkeer	Deze meekoppelkans wordt kansrijk geacht. Er is beperkte impact op de omgeving en geen invloed op beheerbaarheid en waterveiligheid van de dijk. Voorwaarde is dat medewerking van grondeigenaren tijdig wordt verkregen en er voldoende draagvlak aanwezig is. In de planuitwerkingsfase vindt verdere uitwerking en definitieve besluitvorming plaats. [Lit. 2]
7	24-mrt-17	ABG - Gemeente Olst-Wijhe	Verhoging veerweg Wijhe	Tijdens de planuitwerking van de KRW-maatregelen onderzoekt Rijkswaterstaat de mogelijkheden om andere opgaven mee te koppelen. Een voorbeeld zijn wensen in de Buitenwaarden Wijhe zoals deze verhoging van de van de veerweg bij Wijhe.
8	24-mrt-17	ABG - Provincie Overijssel & Gemeente Olst-Wijhe	Verbeteren kruising N337 Brabantse Wagen	Deze meekoppelkans is onderzocht in de Verkenningfase. Deze meekoppelkans wordt verder uitgewerkt in de planuitwerkingsfase. Het ontwerp van de kruising vraagt geen extra ruimtebeslag ten opzichte van het concept-Voorkeursalternatief en wordt in de planuitwerkingsfase samen met het ontwerp van het Voorkeursalternatief voor dijkversterking, verder uitgewerkt. [Lit. 2]
8	24-mrt-17	ABG - Werkgroep Noordmans-hoek	Planontwikkeling Noordmanshoek	Het planontwikkelingsgebied ligt buiten invloedssfeer dijkversterking. Deze ontwikkeling heeft geen synergievoordelen of raakvlakken met het dijkversterkingsproject.
8, 9	24-mei-18	ABG - Gemeente Olst-Wijhe	Verbreiding en verhoging van het bestaande buitendijkse fietspad tussen de Veerweg bij Wijhe en de Paddenpol (traject 8) en verbreding van het fietspad over de dijk richting Herxen (traject 9).	Deze meekoppelkans is onderzocht in de Verkenningfase [Lit. 2]. Deze meekoppelkans heeft impact op de natuurwaarden en leidt, afhankelijk van de verhoging, tot opstuwing van de waterstand van de IJssel. Mits in de planuitwerkingsfase financiering en compensatie is geregeld met betrekking tot opstuwing van de waterstand en compensatie Natura2000, wordt deze meekoppelkans kansrijk geacht.
8, 9, 10	27-mrt-19	Reactie concept-VKA	Aanleg ruiterspaden op de dijk tussen Windesheim en Wijhe.	Tussen Herxen en Wijhe loopt reeds een fietspad op/langs de dijk. De gemeente heeft plannen om het bestaande fietspad op dit dijktraject te verbreden. Daarnaast is het gewenst om ruimte te bieden aan wandelaars over de dijk. Er is onvoldoende ruimte om op de dijk om ook nog andere gebruikers te faciliteren. Tussen Herxen en Windesheim loopt momenteel geen pad over de dijk. Vanwege de hoge natuurwaarden en de rust in dit gebied worden hier geen nieuwe paden gerealiseerd.
9, 10, 11, 12, 13, 14	9-apr-19	Reactie concept-VKA	Aanleg wandelpad Engelse Werk – Herxen.	De aanleg voor een wandelpad langs het hele traject vraagt een forse, niet waarschijnlijke investering. De gemeente Zwolle onderzoekt of het langs een deel van het traject (ter hoogte van het Oldenelerpark) mogelijk is voetgangers en fietsers te scheiden. In de planuitwerkingsfase wordt een definitief besluit genomen of en hoe deze kansen gerealiseerd worden. Op het grondgebied van de gemeente Olst-Wijhe is het reeds mogelijk om vanaf Windesheim over de dijk te wandelen, dus is er vanuit het perspectief van gemeente Olst-Wijhe geen directe aanleiding tot nadere actie.
10	16-jan-18	ABG - Gemeente Olst-Wijhe	Verbetering van de afrit van het bestaande fietspad ter hoogte van Herxen 85. Hierbij wordt de huidige afrit van het fietspad, een haakse bocht, flauwer gemaakt.	Deze meekoppelkans is onderzocht in de Verkenningfase. [Lit. 2] Deze meekoppelkans wordt kansrijk geacht vanwege de beperkte impact op de omgeving, de synergie met de dijkversterkingsalternatieven en de beperkte meerkosten. Er is nog geen zicht op financiering. In de planuitwerkingsfase vindt definitieve uitwerking van de afrit en besluitvorming plaats.
10	24-mrt-17	ABG - Staatsbosbeheer	Verontdiepen zandwinputten SBB	Dit is geen opgave van Staatsbosbeheer, maar een wens die mogelijk interessant is als er grond over is. In de

				planuitwerkingsfase onderzoeken Staatsbosbeheer en het waterschap de kansrijkheid van de koppeling van dit initiatief met de dijkversterkingsopgave. Onderdeel van de planuitwerkingsfase is het maken van een grondstromenplan.
12	24-mrt-17	ABG - Gemeente Zwolle, i.s.m. Engie en Boei	Recreatie rondom voormalig Centrale Harculo	De gebiedsontwikkeling Harculo is (momenteel) niet kansrijk om te koppelen met dijkversterking omdat nog niet bekend is hoe de gebiedsontwikkeling eruit ziet en geen planning bekend is.
12	24-mei-18	ABG - Gemeente Zwolle	Aanleg van een fietspad over de dijk vanaf het Beekmanpad tot aan het Harculosepad / Kattenwinkelweg.	Deze kans is onderzocht in de Verkenningfase [Lit. 2]. Deze meekoppelkans wordt in de planuitwerkingsfase verder onderzocht, waarbij aandacht is voor de verdere onderzoeken op het gebied van natuur en medewerking van de grondeigenaar.
12, 13	24-mei-18	ABG - Gemeente Zwolle	Wandelpad Beekmanpad: Scheiden van wandel- en fietsverkeer door het realiseren van een vrij liggend wandelpad binnen- of buitendijks, parallel aan het bestaande Beekmanpad.	Deze kans is onderzocht in de Verkenningfase [Lit. 2]. Deze meekoppelkans wordt kansrijk geacht. Er is geen impact op beheerbaarheid en waterveiligheid van de dijk. Er is wel sprake van impact op de omgeving, hiervoor zal mitigatie of compensatie gerealiseerd moeten worden. Daarnaast is medewerking van de grondeigenaren benodigd. Aan het eind van de planuitwerkingsfase, voor vaststelling van het projectplan, beslist gemeente Zwolle of deze meekoppelkans gerealiseerd wordt.
12	09-apr-19	Reactie concept-VKA	Doortrekken Beekmanpad van prof. Feldmannweg naar voorbij voormalige Centrale Harculo.	In de planuitwerkingsfase worden de meekoppelkansen verder uitgewerkt, waaronder een fietspad vanaf het Beekmanpad en de prof. Feldmannweg tot ten zuiden van de centrale Harculo. Wensen van omwonenden worden daarbij waar mogelijk meegenomen. Het terrein is van Engie en Engie moet medewerking verlenen aan de komst van wandel- en of fietspad.
14	24-mrt-17	ABG - Gemeente Zwolle	Herinrichten van de openbare ruimte voor de uitspanning Het Engelse werk en verplaatsen van de huidige parkeerplaatsen naar de ruimte achter de uitspanning. De dijk wordt hierdoor autoluw.	Deze kans is onderzocht in de Verkenningfase [Lit. 2]. Deze meekoppelkans wordt kansrijk geacht. De kans heeft beperkte impact op de omgeving, en geen invloed op de beheerbaarheid of waterveiligheid van de dijk. Aan het eind van de planuitwerkingsfase besluit gemeente Zwolle of deze meekoppelkans gerealiseerd wordt.
14	13-sep-17	ABG - Gemeente Zwolle	Wandelverbinding over zuidelijke sluisdeuren Katerveer	Deze meekoppelkans wordt niet verder onderzocht in combinatie met dijkversterking [november 2017].
15	24-mrt-17	ABG - Gemeente Zwolle	Wandel- en fietspad op de dijk te Spoolde	Naar aanleiding van reacties uit Spoolde en een bewonersavond op 30 mei 2018 heeft de gemeente Zwolle in juni 2018 besloten de verkenning naar een wandelpad op de dijk vanwege het ontbreken van draagvlak te laten vervallen [juni 2018] [Lit.2]
15	24-mrt-17	ABG - Gemeente Zwolle	Struinp pad door de uiterwaarden te Spoolde	Naar aanleiding van reacties uit Spoolde en een bewonersavond op 30 mei 2018 heeft de gemeente Zwolle in juni 2018 besloten de verkenning naar een struinp pad door de uiterwaarden vanwege het ontbreken van draagvlak te laten vervallen [Lit.2]

6 Literatuurlijst

- Lit. 1 Witteveen+Bos. Notitie reikwijdte en detailniveau, IJsseldijk Zwolle - Olst, definitief, 12-01-2018. Kenmerk 103498/18-000.425.
- Lit. 2 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Verkenningenrapport – onderbouwing Voorkeursalternatief, IJsseldijk Zwolle-Olst, versie 2.0, 15-08-2019.
- Lit. 3 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Reactienota Notitie Reikwijdte en Detailniveau IJsseldijk Zwolle-Olst, versie 1.0, 29-05-2018.
- Lit. 4 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Rapportage ontwerp kansrijke alternatieven Verkenning Zwolle - Olst, versie 1.0, 28-03-2019.
- Lit. 5 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Notitie beoordeling alternatief dijkverlegging Den Nul, HWBP project Zwolle - Olst, versie 1.1, 1-05-2018.
- Lit. 6 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Reactienota VKA IJsseldijk Zwolle - Olst, versie 1.0, 15-08-2019.
- Lit. 7 Waterschap Drents Overijsselse Delta. Notitie Draagvlak VKA IJsseldijk Zwolle-Olst, IJsseldijk Zwolle - Olst, versie 1.0, 15-08-2019.